

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
ויצא תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה

של כ"ק אדמו"ר עט"ר

מוהרא"ש

ר' אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ

ר' יצחק שמואל אהרן לעזער

שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של

רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה

ולזכות

רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :

הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ו

א. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶבְקֵר לָעֲנִיִּים - הֶבְקֵר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶפְקֵר, עַד שֶׁיִּפְקַר אַף לָעֲשִׁירִים כַּשִּׁמְטָה. כָּל עָמְרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁל קַב קַב, וְאֶחָד שֶׁל אַרְבַּעַת קַבִּין וּשְׁכָחוֹ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ שִׁכְחָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שִׁכְחָה: ב. הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגָּפָה וְלַגָּדִישׁ, לַבָּקָר וְלַכֵּלִים, וּשְׁכָחוֹ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ שִׁכְחָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שִׁכְחָה: ג. רָאשֵׁי שׁוּרוֹת, הָעֹמֶר שֶׁפְּנָגְדּוֹ מוֹכִיחַ. הָעֹמֶר שֶׁהֶחֱזִיק בּוֹ לְהוֹלִיכוֹ אֶל הָעִיר, וּשְׁכָחוֹ - מוֹדִים שֶׁאֵינוֹ שִׁכְחָה: ד. וְאֵלּוּ הֵן רָאשֵׁי שׁוּרוֹת: שְׁנַיִם שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֶמְצַע הַשּׁוּרָה, זֶה פָּנָיו לְצָפוֹן וְזֶה פָּנָיו לְדָרוֹם, וְשָׁכְחוּ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם - אֶת שֶׁלִּפְנֵיהֶם שִׁכְחָה, וְאֶת שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אֵינוֹ שִׁכְחָה. יָחִיד שֶׁהִתְחִיל מֵרֹאשׁ הַשּׁוּרָה, וְשָׁכַח לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו - שֶׁלְּפָנָיו אֵינוֹ שִׁכְחָה, וְשֶׁלְּאַחֲרָיו שִׁכְחָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּ"בַל תָּשׁוּב" (דְּבָרִים כד, יט). זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁהוּא בְּ"בַל תָּשׁוּב" - שִׁכְחָה. וְשֶׁאֵינוֹ בְּ"בַל תָּשׁוּב" - אֵינוֹ שִׁכְחָה: ה. שְׁנֵי עֳמָרִים - שִׁכְחָה, וּשְׁלִשָּׁה - אֵינָן שִׁכְחָה. שְׁנֵי צְבוּרֵי זֵיתִים וְחָרוּבִין - שִׁכְחָה, וּשְׁלִשָּׁה - אֵינָן שִׁכְחָה. שְׁנֵי הֲצָנֵי פִשְׁתָּן - שִׁכְחָה, וּשְׁלִשָּׁה - אֵינָן שִׁכְחָה. שְׁנֵי גַרְגְּרִים - פֵּרָט, וּשְׁלִשָּׁה - אֵינָן פֵּרָט. שְׁנֵי שִׁבֳּלִים - לֶקֶט, וְשָׁלֹשׁ - אֵינָן לֶקֶט. אֵלּוּ כִּדְבְרֵי בֵית־הִלֵּל. וְעַל כֻּלָּן בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁלִשָּׁה לָעֲנִיִּים, וְאַרְבָּעָה לְבַעַל־הַבַּיִת: ו. הָעֹמֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם, וּשְׁכָחוֹ - אֵינוֹ שִׁכְחָה. שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶם סָאתַיִם - רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לְבַעַל־הַבַּיִת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לָעֲנִיִּים. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: וְכִי מֵרֹב הָעֳמָרִים יְפִי כֹּחַ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת אוֹ הוּרַע כֹּחוֹ? אָמְרוּ לוֹ: יְפִי כֹחוֹ. אָמַר לָהֶם: וּמָה אִם בִּזְמַן שֶׁהוּא עֹמֶר אֶחָד וּבוֹ סָאתַיִם וּשְׁכָחוֹ - אֵינוֹ שִׁכְחָה, שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶם סָאתַיִם, אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יְהֵא שִׁכְחָה? אָמְרוּ לוֹ: לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְּעֹמֶר אֶחָד שֶׁהוּא כְּגָדִישׁ - תֹּאמַר בִּשְׁנֵי עֳמָרִים שֶׁהֵן כִּכְרִיכוֹת?! ז. קָמָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סָאתַיִם, וּשְׁכָחָהּ - אֵינָהּ שִׁכְחָה. אֵין בָּהּ סָאתַיִם, אֲבָל הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת סָאתַיִם, אֲפִלּוּ הִיא שֶׁל טִפַּח - רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא עֲנָוָה שֶׁל שְׁעוֹרִים: ח. הַקָּמָה מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר וְאֶת הַקָּמָה. הָעֹמֶר אֵינוֹ מַצִּיל, לֹא אֶת הָעֹמֶר וְלֹא אֶת הַקָּמָה. אֵיזוֹ הִיא קָמָה שֶׁהִיא מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר? כָּל שֶׁאֵינָהּ שִׁכְחָה אֲפִלּוּ קֶלַח אֶחָד: ט. סְאָה תְּבוּאָה עֲקוּרָה וּסְאָה שֶׁאֵינָהּ עֲקוּרָה, וְכֵן בְּאִילָן, וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים - אֵינָן מִצְטָרְפִין לְסָאתַיִם, אֶלָּא שֶׁל עֲנִיִּים הֵם. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אִם בָּאת רְשׁוּת

הֶעָנִי בָּאֶמְצַע - אֵינָן מִצְטָרְפִין. וְאִם לָאו - הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין: י. תְּבוּאָה שֶׁנִּתְּנָה לְשַׁחַת אוֹ לַאֲלֻמָּה, וְכֵן בַּאֲגֻדֵּי הַשּׁוּם, וַאֲגֻדּוֹת הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים - אֵין לָהֶן שִׁכְחָה. וְכָל הַטְּמוּנִים בָּאָרֶץ, כְּגוֹן הַלּוּף וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין לָהֶם שִׁכְחָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יֵשׁ לָהֶם שִׁכְחָה: יא. הַקּוֹצֵר בַּלַּיְלָה וְהַמְעַמֵּר וְהַסּוֹמֵא - יֵשׁ לָהֶם שִׁכְחָה. וְאִם הָיָה מִתְכַּוֵּן לִטֹּל אֶת הַגַּס הַגַּס - אֵין לוֹ שִׁכְחָה. אִם אָמַר: 'הֲרֵי אֲנִי קוֹצֵר עַל מְנָת מַה שֶּׁאֲנִי שׁוֹכֵחַ אֲנִי אֶטֹּל' - יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה:

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ז

א. כָּל זַיִת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם בַּשָּׂדֶה אֲפִלּוּ כְּזַיִת הַנְּטוּפָה בְּשָׁעָתוֹ, וּשְׁכָחוֹ - אֵינוֹ שִׁכְחָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֶׁמּוֹ וּבְמַעֲשָׂיו וּבְמִקּוֹמוֹ. בְּשֶׁמּוֹ - שֶׁהָיָה שִׁפְכוֹנִי אוֹ בִּישָׁנִי. בְּמַעֲשָׂיו - שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה. בְּמִקּוֹמוֹ - שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הַגַּת אוֹ בְּצַד הַפִּרְצָה. וּשְׁאָר כָּל הַזֵּיתִים - שְׁנַיִם שִׁכְחָה, וּשְׁלֹשָׁה - אֵינָן שִׁכְחָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵין שִׁכְחָה לַזֵּיתִים: ב. זַיִת שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שָׁלֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁל שְׁנֵי מַלְבְּנִים וּשְׁכָחוֹ - אֵינוֹ שִׁכְחָה. זַיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם, וּשְׁכָחוֹ - אֵינוֹ שִׁכְחָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִיל בּוֹ. אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ, אֲפִלּוּ כְּזַיִת־הַנְּטוּפָה בְּשָׁעָתוֹ, וּשְׁכָחוֹ - יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה. כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּחְתָּיו - יֵשׁ לוֹ בְּרֹאשׁוֹ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מִשֶּׁתֵּלֵךְ הַמַּחֲבֵא: ג. אֵיזֶהוּ פֶּרֶט? הַנּוֹשֵׁר בִּשְׁעַת הַבְּצִירָה. הָיָה בּוֹצֵר, עָקַץ אֶת הָאֶשְׁכּוֹל, הִסְבִּךְ בָּעֳלִים, נָפַל מִיָּדוֹ לָאָרֶץ וְנִפְרַט - הֲרֵי הוּא שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. הַמַּנִּיחַ אֶת הַכַּלְכָּלָה תַּחַת הַגֶּפֶן בְּשָׁעָה שֶׁהוּא בּוֹצֵר - הֲרֵי זֶה גּוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים, עַל זֶה נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי כב, כח): "אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלִים": ד. אֵיזוֹהִי עוֹלֶלֶת? כָּל שֶׁאֵין לָהּ לֹא כָּתֵף וְלֹא נָטֵף. אִם יֵשׁ לָהּ כָּתֵף אוֹ נָטֵף - שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. אִם סָפֵק - לָעֲנִיִּים. עוֹלֶלֶת שֶׁבְּאַרְכֻּבָּה: אִם נִקְרֶצֶת עִם הָאֶשְׁכּוֹל - הֲרֵי הִיא שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת, וְאִם לָאו - הֲרֵי הִיא שֶׁל עֲנִיִּים. גַּרְגֵּר יְחִידִי - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶשְׁכּוֹל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עוֹלֶלֶת: ה. הַמֵּדֵל בַּגְּפָנִים, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מֵדֵל בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, כֵּן הוּא מֵדֵל בְּשֶׁל עֲנִיִּים, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בְּשֶׁלּוֹ הוּא רַשַּׁאי, וְאֵינוֹ רַשַּׁאי בְּשֶׁל עֲנִיִּים: ו. כֶּרֶם רְבָעִי: בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בְּעוֹר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלֶלוֹת, וְהָעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כֻּלּוֹ לַגַּת: ז. כֶּרֶם שֶׁכִּלּוֹ עוֹלֶלוֹת - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לְבַעַל הַבַּיִת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לָעֲנִיִּים. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (דְּבָרִים כד, כא): "כִּי תְבַצֹּר... לֹא תְעוֹלֵל". אִם אֵין בָּצִיר,

מִנַּיִן עוֹלֵלוֹת? אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא (וַיִּקְרָא יט, י): "וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל" – אֲפִלּוּ כֻּלּוֹ עוֹלֵלוֹת. אִם־כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר: "כִּי תִבְצֹר... לֹא תְעוֹלֵל". אֵין לָעֲנִיִּים בָּעוֹלֵלוֹת קֹדֶם הַבְּצִיר: ח. הַמַּקְדִּישׁ כַּרְמוֹ עַד שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ בּוֹ הָעוֹלֵלוֹת – אֵין הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים. מְשֶׁנּוֹדְעוּ בּוֹ הָעוֹלֵלוֹת – הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יִתְּנוּ שְׂכַר גְּדוּלִין לַהֶקְדֵּשׁ. אֵיזֶה הִיא שִׂכְחָה בָּעֳרִיס? כָּל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִטְלָהּ, וּבְרוֹגְלִיּוֹת – מְשֻׁיַּעֲבֶר הַיְמָנָה:

מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ח

א. מֵאֵימָתַי כָּל אָדָם מֻתָּרִין בְּלֶקֶט? מְשֶׁיְּלַכּוּ הַנְּמוֹשׁוֹת. בְּפֶרֶט וְעוֹלֵלוֹת – מְשֶׁיְּלַכּוּ הָעֲנִיִּים בַּכֶּרֶם וְיָבוֹאוּ. וּבַזֵּיתִים – מְשֻׁתֶּרֶד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: וַהֲלֹא יֵשׁ שֶׁאֵינָם מוֹסְקִין אֶת זֵיתֵיהֶם אֶלָּא לְאַחַר רְבִיעָה שְׁנִיָּה? אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הֶעָנִי יוֹצֵא וְלֹא יְהֵא מֵבִיא בְּאַרְבָּעָה אִסָּרוֹת: ב. נֶאֱמָנִים עַל הַלֶּקֶט וְעַל הַשִּׁכְחָה וְעַל הַפֵּאָה בְּשָׁעָתָן, וְעַל מַעְשַׂר־עָנִי בְּכָל שְׁנָתוֹ. וּבֶן לֵוִי נֶאֱמָן לְעוֹלָם. וְאֵינָן נֶאֱמָנִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁבְּנֵי־אָדָם נוֹהֲגִין כֵּן: ג. נֶאֱמָנִין עַל הַחִטִּין, וְאֵין נֶאֱמָנִין עַל הַקֶּמַח וְלֹא עַל הַפַּת. נֶאֱמָנִין עַל הַשְּׁעוֹרָה שֶׁל אֹרֶז, וְאֵין נֶאֱמָנִין עָלָיו בֵּין חַי בֵּין מְבֻשָּׁל. נֶאֱמָנִין עַל הַפּוֹל, וְאֵין נֶאֱמָנִין עַל הַגְּרִיסִין, לֹא חַיִּים וְלֹא מְבֻשָּׁלִין. נֶאֱמָנִין עַל הַשֶּׁמֶן – לוֹמַר: שֶׁל מַעְשַׂר־עָנִי הוּא', וְאֵין נֶאֱמָנִין עָלָיו – לוֹמַר: שֶׁל זֵיתֵי נְקוּף הוּא': ד. נֶאֱמָנִים עַל הַיָּרָק חַי, וְאֵין נֶאֱמָנִים עַל הַמְבֻשָּׁל, אֶלָּא אִם־כֵּן הָיָה לוֹ דָּבָר מוּעָט, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל־הַבַּיִת לְהָיוֹת מוֹצִיא מִלְּפָסוֹ: ה. אֵין פּוֹחֲתִין לָעֲנִיִּים בַּגֹּרֶן מֵחֲצִי קַב חִטִּים וְקַב שְׁעוֹרִים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: חֲצִי קַב. קַב וְחֲצִי כְּסֻמִּין, וְקַב גְּרוֹגְרוֹת, אוֹ מָנֶה דְּבֵלָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: פְּרָס. חֲצִי לֹג יַיִן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: רְבִיעִית. רְבִיעִית שֶׁמֶן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: שְׁמִינִית. וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת – אָמַר אַבָּא שָׁאוּל: כְּדֵי שֶׁיְּמַכְּרֵם וְיִקַּח בָּהֶם מְזוֹן שְׁתֵּי סְעֻדּוֹת: ו. מִדָּה זוֹ אֲמוּרָה בְּכֹהֲנִים וּבַלְוִיִּם וּבְיִשְׂרְאֵלִים. הָיָה מַצִּיל – נוֹטֵל מָחֳצָה וְנוֹתֵן מָחֳצָה. הָיָה לוֹ דָּבָר מוּעָט – נוֹתֵן לִפְנֵיהֶם, וְהֵן מְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶם: ז. אֵין פּוֹחֲתִין לֶעָנִי הָעוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם מִכְּפָר בְּפוּנְדְיוֹן, מֵאַרְבַּע סְאִין בְּסָלַע. לָן – נוֹתְנִין לוֹ פַּרְנָסַת לִינָה. שָׁבַת – נוֹתְנִין לוֹ מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזוֹן שְׁתֵּי סְעֻדּוֹת – לֹא יִטֹּל מִן הַתַּמְחוּי. מְזוֹן אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה סְעֻדּוֹת – לֹא יִטֹּל מִן הַקֻּפָּה. וְהַקֻּפָּה נִגְבֵּית בִּשְׁנַיִם, וּמִתְחַלֶּקֶת בִּשְׁלֹשָׁה: ח. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָאתַיִם זוּז – לֹא יִטֹּל לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר־עָנִי. הָיוּ לוֹ מָאתַיִם חָסֵר דִּינָר, אֲפִלּוּ אֶלֶף נוֹתְנִין לוֹ כְּאַחַת

– הֲרֵי זֶה יִטֹּל. הָיוּ מְמַשְׁכְּנִין לְבַעַל חוֹבוֹ אוֹ לִכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ – הֲרֵי זֶה יִטֹּל. אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִמְכֹּר אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת כְּלֵי תַּשְׁמִישׁוֹ: ט. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים זוּז וְהוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶם – הֲרֵי זֶה לֹא יִטֹּל. וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִטֹּל וְנוֹטֵל – אֵינוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת. וְכָל מִי שֶׁצָּרִיךְ לִטֹּל וְאֵינוֹ נוֹטֵל – אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה, עַד שֶׁיִּפָּרְנֵס אֲחֵרִים מִשֶּׁלּוֹ, וְעָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (יִרְמְיָה יז, ז): "בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּה', וְהָיָה ה' מִבְטָחוֹ". וְכֵן דַּיָּן שֶׁדָּן דִּין אֱמֶת לַאֲמִתּוֹ. וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ לֹא חִגֵּר, וְלֹא סוּמָא, וְלֹא פִּסֵּחַ, וְעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּאַחַד מֵהֶם – אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּאַחַד מֵהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יא, כז): "וְדֹרֵשׁ רָעָה תְּבוֹאֶנּוּ", וְנֶאֱמַר (דְּבָרִים טז, כ): "צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף". וְכָל דַּיָּן שֶׁלּוֹקֵחַ שֹׁחַד וּמַטֶּה אֶת הַדִּין – אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁעֵינָיו כֵּהוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כג, ח): "וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים" וְגוֹ':

סְלִיק מַסֶּכֶת פֵּאָה

מַסֶּכֶת דְּמַאי פֶּרֶק א

א. הַקַּלִּין שֶׁבַּדְּמַאי: הַשִּׁיתִּין, וְהָרִימִּין וְהָעֲזָרְדִין, וּבְנוֹת שׁוּחַ, וּבְנוֹת שְׁקָמָה, וְנוֹבְלוֹת הַתְּמָרָה, וְהַגַּפְנִין, וְהַנִּצְפָּה. וּבִיהוּדָה: הָאוֹג, וְהַחִמָּץ שֶׁבִּיהוּדָה, וְהַכִּסְבָּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל הַשִּׁיתִּין פְּטוּרִין, חוּץ מִשֶּׁל דּוּפְרָה. כָּל הָרִימִּין פְּטוּרִין, חוּץ מֵרִימֵי שִׁקְמוֹנָה. כָּל בְּנוֹת־שְׁקָמָה פְּטוּרוֹת, חוּץ מִן הַמַּסְטָפוֹת: ב. הַדְּמַאי – אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בְּעוּר, וְנֶאֱכָל לָאוֹנֵן, וְנִכְנָס לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצֵא, וּמְאַבְּדִין אֶת מְעוּטוֹ בַּדְּרָכִים, וְנוֹתְנוֹ לְעַם־הָאָרֶץ, וְיֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ; וּמְחַלְּלִים אוֹתוֹ כֶּסֶף עַל כֶּסֶף, נְחֹשֶׁת עַל נְחֹשֶׁת, כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת, וּנְחֹשֶׁת עַל הַפֵּרוֹת, וּבִלְבַד שֶׁיַּחֲזֹר וְיִפְדֶּה אֶת הַפֵּרוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יַעֲלֶה הַפֵּרוֹת וְיֵאָכְלוּ בִּירוּשָׁלַיִם: ג. הַלּוֹקֵחַ לְזֶרַע וְלַבְּהֵמָה, קֶמַח לְעוּרוֹת, שֶׁמֶן לַנֵּר, שֶׁמֶן לָסוּךְ בּוֹ אֶת הַכֵּלִים – פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. מִכְזִיב וּלְהַלָּן – פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. חַלַּת עַם הָאָרֶץ, וְהַמְדֻמָּע, וְהַלָּקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי, וּשְׁיָרֵי הַמְּנָחוֹת – פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. שֶׁמֶן עֶרֶב – בֵּית־שַׁמַּאי מְחַיְּבִין, וּבֵית־הִלֵּל פּוֹטְרִין: ד. הַדְּמַאי: מְעָרְבִין בּוֹ, וּמִשְׁתַּתְּפִין בּוֹ, וּמְבָרְכִין עָלָיו, וּמְזַמְּנִין עָלָיו, וּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ עָרֹם, בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן – אֵין בְּכָךְ כְּלוּם. שֶׁמֶן שֶׁהַגַּרְדִּי סָךְ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו – חַיָּב בַּדְּמַאי. וְשֶׁהַסּוֹרֵק נוֹתֵן בַּצֶּמֶר – פָּטוּר מִן הַדְּמַאי:

מַסֶּכֶת דְּמַאי פֶּרֶק ב

א. וְאֵלּוּ דְּבָרִים מִתְעַשְּׂרִין דְּמַאי בְּכָל

מָקוֹם: הַדְּבֵלָה, וְהַתְּמָרִים, וְהֶחָרוּבִים, הָאֹרֶז, וְהַכַּמּוֹן. הָאֹרֶז שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ - כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ פָּטוּר: ב. הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן - מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא אוֹכֵל, וְאֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר, וְאֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ, וְאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הַמִּתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ - נֶאֱמָן. אָמְרוּ לוֹ: עַל עַצְמוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן, כֵּיצַד יְהֵא נֶאֱמָן עַל שֶׁל אֲחֵרִים?: ג. הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת חָבֵר - אֵינוֹ מוֹכֵר לְעַם־הָאָרֶץ לַח וְיָבֵשׁ, וְאֵינוֹ לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ לַח, וְאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ, וְלֹא מְאָרְחוֹ אֶצְלוֹ בִּכְסוּתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף לֹא יְגַדֵּל בְּהֵמָה דַּקָּה, וְלֹא יְהֵא פָּרוּץ בִּנְדָרִים וּבְשִׂחוֹק, וְלֹא יְהֵא מִטַּמֵּא לַמֵּתִים, וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ. אָמְרוּ לוֹ: לֹא בָאוּ אֵלּוּ לַכְּלָל: ד. הַנַּחְתּוֹמִים לֹא חִיְּבוּ אוֹתָם חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ, אֶלָּא כְּדֵי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר וְחַלָּה. הַחֲנָוָנִים אֵינָן רַשָּׁאִין לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַאי. כָּל הַמַּשְׁפִּיעִין בִּמְדָּה גַסָּה, רַשָּׁאִין לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַאי. אֵלּוּ הֵן הַמַּשְׁפִּיעִין בִּמְדָּה גַסָּה? כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְבוּאָה: ה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַמְדֵּד בְּגַסָּה וּמְדָדוֹ בְּדַקָּה - טְפֵלָה דַקָּה לַגַּסָּה. אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַמְדֵּד בְּדַקָּה וּמְדָדוֹ בְּגַסָּה - טְפֵלָה גַסָּה לְדַקָּה. אֵיזוֹ הִיא מִדָּה גַסָּה. בַּיְבֵּשׁ - שְׁלֹשֶׁת קַבִּין, וּבַלַּח - דִּינָר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: סַלֵּי תְאֵנִים וְסַלֵּי עֲנָבִים וְקִפּוֹת שֶׁל יָרָק, כָּל זְמַן שֶׁהוּא מוּכָרָן אַכְסָרָה - פָּטוּר:

מַסֶּכֶת דְּמַאי פֶּרֶק ג

א. מַאֲכִילִין אֶת הָעֲנִיִּים דְּמַאי, וְאֶת הָאַכְסַנְיָא דְּמַאי, רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה מַאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו דְּמַאי. גַּבָּאֵי צְדָקָה - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נוֹתְנִין אֶת הַמְעֻשָּׂר לְשֶׁאֵינוֹ מְעַשֵּׂר, וְאֶת שֶׁאֵינוֹ מְעֻשָּׂר לַמְעַשֵּׂר. נִמְצְאוּ כָּל הָאָדָם אוֹכְלִין מְתֻקָּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: גּוֹבִין סְתָם וּמְחַלְּקִין סְתָם, וְהָרוֹצֶה לְתַקֵּן יְתַקֵּן: ב. הָרוֹצֶה לַחֲזֹם עֲלֵי יָרָק לְהָקֵל מִמַּשָּׂאוֹ - לֹא יַשְׁלִיךְ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. הַלּוֹקֵחַ יָרָק מִן הַשּׁוּק וְנִמְלַךְ לְהַחֲזִיר - לֹא יַחֲזִיר עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר, שֶׁאֵינוֹ מְחֻסָּר אֶלָּא מְנָיָן. הָיָה עוֹמֵד וְלוֹקֵחַ וְרָאָה טַעַן אַחֵר יָפֶה מִמֶּנּוּ - מֻתָּר לְהַחֲזִיר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא מָשָׁךְ: ג. הַמּוֹצֵא פֵּרוֹת בַּדֶּרֶךְ וּנְטָלָן לְאָכְלָן, וְנִמְלַךְ לְהַצְנִיעַ - לֹא יַצְנִיעַ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. וְאִם מִתְּחִלָּה נְטָלָן בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבְדוּ - פָּטוּר. כָּל דָּבָר שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁאי לְמָכְרוֹ דְּמַאי - לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵרוֹ דְּמַאי, רַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בַּוַּדַּאי, וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֲנוּ: ד. הַמּוֹלִיךְ חִטִּים לְטוֹחֵן כּוּתִי אוֹ לְטוֹחֵן עַם־הָאָרֶץ, בְּחֶזְקָתָן לַמַּעֲשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית. לְטוֹחֵן נָכְרִי - דְּמַאי. הַמַּפְקִיד פֵּרוֹתָיו אֵצֶל הַכּוּתִי אוֹ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ - בְּחֶזְקָתָן לַמַּעֲשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית. אֵצֶל הַנָּכְרִי -

כְּפֵרוֹתָיו. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: דְּמַאי: ה. הַנּוֹתֵן לְפָנְדָּקִית - מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ, וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה, מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדָה לְחַלֵּף. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: אֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לָרַמָּאִין! אֵינוֹ מְעַשֵּׂר, אֶלָּא מַה שֶּׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה בִּלְבָד: ו. הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ - מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ, וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף אֶת הַמִּתְקַלְקֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: רוֹצָה הִיא בְּתַקָּנַת בִּתָּהּ, וּבוֹשָׁה מֵחֲתָנָהּ. מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּנוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ שְׁבִיעִית, שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְהַחֲלִיף, לְהַאֲכִיל אֶת בִּתָּהּ שְׁבִיעִית:

מַסֶּכֶת דְּמַאי פֶּרֶק ד

א. הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת מִמִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת, וְשָׁכַח לְעַשְּׂרָן, וְשׁוֹאֲלוֹ בְּשַׁבָּת - יֹאכַל עַל־פִּיו. חָשְׁכָה מוֹצָאֵי־שַׁבָּת - לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. לֹא מְצָאוֹ, אָמַר לוֹ אֶחָד שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת: 'מְעֻשָּׂרִין הֵן' - אוֹכֵל עַל־פִּיו. חָשְׁכָה מוֹצָאֵי־שַׁבָּת - לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי שֶׁחֲזָרָה לִמְקוֹמָהּ, רַבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי אוֹמֵר: אַף בְּחֹל שׁוֹאֲלוֹ וְאוֹכְלוֹ עַל־פִּיו: ב. הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת - אוֹכֵל עִמּוֹ בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת, וּבִלְבַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ: 'מְעֻשָּׂרִין הֵן'. וּבְשַׁבָּת שְׁנִיָּה, אַף־עַל־פִּי שֶׁנָּדַר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה - לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר: ג. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין אָדָם צָרִיךְ לִקְרוֹת שֵׁם לְמַעֲשַׂר־עָנִי שֶׁל דְּמַאי וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: קוֹרֵא שֵׁם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ: ד. מִי שֶׁקָּרָא שֵׁם לְתְרוּמַת־מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי, וּלְמַעֲשַׂר־עָנִי שֶׁל וַדַּאי - לֹא יִטְלֹם בְּשַׁבָּת. וְאִם הָיָה כֹּהֵן אוֹ עָנִי לְמוּדִים לֶאֱכֹל אֶצְלוֹ - יָבוֹאוּ וְיֹאכְלוּ, וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֵם: ה. הָאוֹמֵר לְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת: 'קַח לִי מִמִּי שֶׁהוּא נֶאֱמָן וּמִמִּי שֶׁהוּא מְעֻשָּׂר' - אֵינוֹ נֶאֱמָן. 'מֵאִישׁ פְּלוֹנִי' - הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. הָלַךְ לִקַּח מִמֶּנּוּ, וְאָמַר לוֹ: 'לֹא מְצָאתִיו וְלָקַחְתִּי לָךְ מֵאַחֵר שֶׁהוּא נֶאֱמָן' - אֵינוֹ נֶאֱמָן: ו. הַנִּכְנָס לָעִיר וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם שָׁם, אָמַר: 'מִי כָּאן נֶאֱמָן', 'מִי כָּאן מְעֻשָּׂר'. אָמַר לוֹ אֶחָד: 'אֲנִי' - אֵינוֹ נֶאֱמָן, אָמַר לוֹ: 'אִישׁ פְּלוֹנִי נֶאֱמָן' - הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. הָלַךְ לִקַּח מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ: 'מִי כָּאן מוֹכֵר יָשָׁן'. אָמַר לוֹ: 'מִי שֶׁשְּׁלָחֲךָ אֶצְלִי', אַף־עַל־פִּי שֶׁהֵן כְּגוֹמְלִין זֶה אֶת זֶה - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין: ז. הַחֲמָרִים שֶׁנִּכְנְסוּ לָעִיר, אָמַר אֶחָד: 'שֶׁלִּי חָדָשׁ וְשֶׁל חֲבֵרַי יָשָׁן', 'שֶׁלִּי אֵינוֹ מְתֻקָּן וְשֶׁל חֲבֵרַי מְתֻקָּן' - אֵינָן נֶאֱמָנִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נֶאֱמָנִין:

[רלב:] (קפג-קפד; יום ראשון)

תּוֹסֶפְתָּא: רְחִימֵי עִלָּאֵי, מָארֵי דְּסִכְלְתָּנוּ אִסְתַּכְּלוּ, הוּרְמָנֵי יְדִיעָן בְּקוּלְפֵּי דְּסִיכְתָּא, קְרִיבוּ לְמִנְדַּע, מַאן מִנְכוֹן מָארֵי דְּעַיְינִין בְּסִכְלְתָּנוּ, וְיָדַע בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק בִּרְעוּתָא דְּרָזָא דְּרָזִין, לְאַפָּקָא תְּלַת גְּוָונִין כְּחַדָּא כְּלִילָן, וְאִינוּן, חִוּור וְסוּמָק וְיָרוֹק, תְּלַת גְּוָונִין כְּחַדָּא אִשְׁתְּלִיבָאן דָּא עִם דָּא, מִזְדַּוְוגָן דָּא עִם דָּא, מַגְרוֹפַיָּא תַּתָּאָה אִצְטַבַּע, וּנְפִקָא מִגּוֹ גְּוָונִין אִלֵּין. וְכָל גְּוָונִין אִלֵּין, אִתְחֲזוּן בְּהַאי. חֵיזוּ אִיהוּ לְאִסְתַּכָּלָא, כְּעֵינָא דִּבְדוֹלְחָא אִתְחֲזֵי בְּשַׁעְתָּא. כְּגַוְונָא דְּבָטַשׁ בְּגַוָּוהּ, הָכִי אִתְחֲזֵי לְבַר. אִלֵּין תְּלַת גְּוָונִין סַחֲרָן לְהַאי, וְגַוְונָא אָזְלָא סָלְקָא וְנָחֲתָא קְסְטוֹרִין דְּקִטְרָא קְבִיעֵי בְּגַוֹון. גְּוָונִין סָחֲרִין כְּלִילָן כְּחַדָּא, סָלְקִין לָהּ לְעֵילָא בִּימָמָא, וְנָחֲתָא בְּלֵילְיָא. שְׁרָגָא דְּדָלִיק אִתְחֲזֵי בְּלֵילְיָא, בִּימָמָא אִסְתַּתַּרְתְּ נְהוֹרָא, טְמִירָא בְּמָאתָן וְאַרְבָּעִין וּתְמַנְיָא עָלְמִין, כֻּלְּהוּ אָזְלִין לְגַוָּוהּ מִלְּעֵילָא לְתַתָּא, גּוֹ תְּלַת מְאָה וְשִׁתִּין וְחָמֵשׁ שַׁיְיפִין גְּנִיזָא וְאִתְכַּסְיָא לְתַתָּא. מַאן דְּמִפַּשְׁפֵּשׁ לְאַשְׁכָּחָא לָהּ, יִתְבַּר גַּדְפִּין קַלִּיפִין טְמִירִין, וְיִפְתַּח תַּרְעִין. מַאן דְּזָכֵי לְמֵיחֲמֵי, יֵחֲמֵי גּוֹ יְדִיעָה וְסָכְלְתָּנוּ, כְּמַאן דְּחָמֵי בָּתַר כּוֹתְלָא. בַּר מִן מֹשֶׁה נְבִיאָה מְהֵימְנָא עִלָּאָה, דְּהַוָּה חָמֵי לֵיהּ עֵינָא בְּעֵינָא, לְעֵילָא בְּאַתַּר דְּלָא אִתְיְידַע. מַאן דְּלָא זָכֵי, דָּחוּ לֵיהּ לְבַר, כַּמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין אִזְדַּמְּנוּ לְגַבֵּיהּ, אִזְדַּמְּנָן נָפְקֵי עֲלַיְיהוּ, וְאַפִּיקוּ לֵיהּ דְּלָא יִסְתַּכַּל בְּעִנּוּגָא דְּמַלְכָּא. וַוי לוֹן לְאִינוּן חַיָּיבִין דְּעַלְמָא, דְּלָא זָכָאן לְאִסְתַּכָּלָא, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (במדבר ד, כ): "וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקֳּדֶשׁ" וְגוֹ'. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, מִסְתַּכֵּל הֲוֵינָא, וְהָא מִגּוֹ זְהִירִין אִלֵּין, מִסְתַּכְּלָן נִשְׁמַתְּהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא, כַּד אִתְדַּבָּקוּ בְּהַאי אַתַּר, מִגּוֹ זְהִירִין אִלֵּין מִסְתַּכְּלִין נִשְׁמַתְּהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא. אִינוּן גְּוָונִין, סָלְקִין וְאִתְכְּלִילָן כְּחַדָּא. זַכָּאָה אִיהוּ מַאן דְּיִדַּע לְאַכְלָלָא וּלְיַחֲדָא כֻּלְּהוּ כְּחַדָּא, לְאַתְקָנָא כֻּלָּא בְּאַתַּר דְּאִצְטְרִיךְ לְעֵילָא לְעֵילָא, וּכְדֵין אִתְנְטִיר בַּר נָשׁ בְּהַאי עָלְמָא, וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי. (עד כאן תוספתא)

פָּתַח רִבִּי יוֹסֵי וְאָמַר (תהלים צט, ד): "וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים" וְגוֹ'. וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפַּט אָהֵב, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעֹז מֶלֶךְ, תּוּקְפָּא דְּאַתְקִיף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָאו אִיהוּ אֶלָּא בְּמִשְׁפָּט, דְּהָא בְּמִשְׁפָּט אִתְקַיָּים אַרְעָא. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (משלי כט, ד): "מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ".

וּבְגִין כָּךְ, וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב, וְלָא אִתְתַּקַּנַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּמִשְׁפָּט, בְּגִין דְּמִתַּמָּן אִתְּזַנַת, וְכָל בִּרְכָאן דְּנָטְלָא, מִתַּמָּן נָטְלָא. וּבְגִין כָּךְ וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב, כָּל תִּאֵיבוּ, וְכָל

רְחִימוּ דִּילָהּ לְקָבֵיל מִשְׁפָּט. אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵשָׁרִים, רָזָא דְּתֵרִין כְּרוּבִים לְתַתָּא, דְּאִינּוּן תְּקוּנָא וְיִישׁוּבָא דְּעַלְמָא, וְהָא אִתְּמָר.

רִבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וְאָמַר (תהלים קיג, א): הַלְלוּ יָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי ה׳ הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה׳, הַאי קְרָא אִית לְאִסְתַּכָּלָא בֵּיהּ, כֵּיוָן דְּאָמַר הַלְלוּיָהּ, אַמַּאי הַלְלוּ עַבְדֵי ה׳, וּלְבָתַר הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה׳. אֶלָּא הָכִי תָּנִינָן, מַאן דְּמְשַׁבַּח לְאַחֲרָא, אִצְטְרִיךְ לְשַׁבָּחָא לֵיהּ כְּפוּם יְקָרֵיהּ, וּכְפוּם יְקָרֵיהּ הָכִי אִצְטְרִיךְ שִׁבְחֵיהּ, וְתָנִינָן מַאן דְּמְשַׁבַּח לְאַחֲרָא, בְּשִׁבְחָא דְּלֵית בֵּיהּ, הוּא גָּלֵי גְּנוּתֵיהּ, וְצָבֵי לְגַלָּאָה לֵיהּ. וְעַל דָּא, מַאן דְּעָבִיד הֶסְפֵּדָא עַל בַּר נָשׁ, אִצְטְרִיךְ כְּפוּם יְקָרֵיהּ, וְלָא יַתִּיר. דְּמִגּוֹ שִׁבְחֵיהּ אָתֵי לְגְנוּתֵיהּ, וּבְכֹלָּא שְׁבָחָא אִצְטְרִיךְ כְּפוּם יְקָרֵיהּ.

תָּא חֲזֵי, הַלְלוּיָהּ, הָכָא אִית שְׁבָחָא עִלָּאָה דְּמָארֵי דְּכֹלָּא. אֲתַר דְּלָא שָׁלְטָא בֵּיהּ עַיְנָא לְמִנְדַּע וּלְאִסְתַּכָּלָא, דְּאִיהוּ טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין. וּמַאן אִיהוּ, י״ה. שְׁמָא עִלָּאָה עַל כֹּלָּא.

וּבְגִין כָּךְ הַלְלוּיָהּ, שְׁבָחָא וּשְׁמָא כְּחָדָא, כְּלִילָן כְּחָדָא. וְהָכָא סְתִים מִלָּה דְּאָמַר הַלְלוּיָהּ, וְלָא אָמַר מַאן הַלְלוּיָהּ, לְמַאן אָמְרוּ הַלְלוּ, אֶלָּא כְּמָה דְּי״ה סְתִים, הָכִי שְׁבָחָא דְּשַׁבּוּחֵי סְתִים אִינּוּן, דְּמְשַׁבְּחֵי לָא יְדַעְנָא מַאן אִינּוּן, וְהָכִי אִצְטְרִיךְ לְמֶהֱוֵי כֹּלָּא סְתִים, בְּרָזָא עִלָּאָה. וּלְבָתַר דְּסְתִים בְּרָזָא עִלָּאָה, גַּלֵּי וְאָמַר, הַלְלוּ עַבְדֵי ה׳ הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה׳. בְּגִין דְּדָא אִיהוּ אֲתַר דְּלָא סְתִים כְּהַהוּא עִלָּאָה טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין. דָּא הוּא אֲתַר דְּאִקְרֵי שֵׁם, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שמואל ב׳ ו, ב): אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם שֵׁם ה׳״.

קַדְמָאָה סְתִים דְּלָא גַלְיָא, סְתִים וְגַלְיָא, וּבְגִין דְּקַיְימָא בְּאִתְגַּלְיָיא, אָמַר אִינּוּן דְּקָא מְשַׁבְּחֵי לְהַהוּא אֲתַר, מַאן אִינּוּן. וְקָאָמַר דְּאִינּוּן עַבְדֵי ה׳, דְּאִתְחַזּוּן לְשַׁבָּחָא לְאַתַּר דָּא.

יְהִי שֵׁם ה׳ מְבוֹרָךְ, מַאי שְׁנָא דְּקָאָמַר יְהִי. אֶלָּא יְהִי, רָזָא דְּאַמְשָׁכוּתָא מֵהַהוּא אֲתַר עִלָּאָה, דְּאִיהוּ סְתִים דְּקָאָמָרַן, דְּאִיהוּ י״ה, עַד רָזָא דִּבְרִית, דְּאִיהוּ יו״ד תַּתָּאָה, כְּגַוְונָא דְּיו״ד עִלָּאָה, שֵׁירוּתָא כְּסוֹפָא.

וּבְגִין כָּךְ יְהִי, רָזָא דְּאַמְשָׁכוּתָא מִטְּמִירָא דְּכָל טְמִירִין, עַד דַּרְגָּא תַּתָּאָה. וּבְמִלָּה דָּא אִתְקַיִּים כָּל עוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר, יְהִי״ רָקִיעַ, יְהִי״ מְאוֹרוֹת, יְהִי״ אוֹר. בְּכָל אִינּוּן עוֹבָדִין דִּלְעֵילָּא כְּתִיב יְהִי.

בְּכָל אִינּוּן עוֹבָדִין דִּלְתַתָּא, לָא כְּתִיב יְהִי״. בְּגִין דְּרָזָא דָּא דְּאִיהוּ מֵרָזָא עִלָּאָה, סְתִימִין דְּכָל סְתִימִין, לָא אִתְקַיִּים אֶלָּא בְּמִלִּין עִלָּאֵי דִּלְעֵילָּא, וְלָא אִתְּמַר בְּאִינּוּן

[רלג.] (קפה-קפו ; יום שני)

מִלִּין תַּתָּאִין דִּלְתַתָּא.

וּבְדָא מִתְבָּרַךְ שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּכֹלָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ וְגוֹ׳, מִמְּזָרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ, דָּא אַתַּר עִלָּאָה, דְּקָא נָהִיר מִנֵּיהּ שִׁמְשָׁא, וְנָהִיר לְכֹלָּא. וְדָא הוּא אַתַּר דְּרִישָׁא עִלָּאָה סְתִימָאָה.

וְעַד מְבוֹאוֹ, דָּא הוּא אַתַּר קִשְׁרָא, דְּאִתְקַשַּׁר בֵּיהּ מְהֵימְנוּתָא כְּדְקָא חָזֵי, וּמִתַּמָּן נָפְקָן בִּרְכָאן לְכֹלָּא, וְעַלְמָא מֵהָכָא אִתְּזָן, כְּמָה דְאִתְּמָר. וּבְגִין כָּךְ קָיְימָא הַאי אַתַּר לְאִתְּזָנָא מֵעֵילָּא, וּלְאִתְבָּרְכָא מִתַּמָּן. וְכֹלָּא קָיְימָא בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא, דְּמִתְעָרֵי אִינּוּן עַבְדֵי יְיָ, כַּד מְבָרְכֵי שְׁמָא קַדִּישָׁא, כִּדְקָאֲמָרָן. וּבְגִין כָּךְ דְּאִיהוּ בְּאִתְגַּלְיָיא, כְּתִיב הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ.

אַדְהָכִי הֲוָה נָהִיר צַפְרָא, נָפְקוּ מִן מְעָרְתָּא, וּבְהַהוּא לֵילְיָא לָא דְמִיכוּ. אָזְלוּ בְּאָרְחָא, כַּד נָפְקוּ מֵאִינּוּן טוּרִין, יָתְבוּ וְצַלּוּ צְלוֹתָא. מָטוּ לְחַד כְּפַר, וְיָתְבוּ תַּמָּן כָּל הַהוּא יוֹמָא, בְּהַהוּא לֵילְיָא נָמוּ, עַד דַּהֲוָה פַּלְגוּת לֵילְיָא, קָמוּ לְאִתְעַסְקָא בְּאוֹרַיְיתָא.

פָּתַח רִבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (בראשית מח, כ): ״וַיְבָרְכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמוֹר בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל״ וְגוֹ׳, וַיְבָרֲכֵם בַּיּוֹם הַהוּא, מַאי בַּיּוֹם הַהוּא, דְּהָא סַגֵּי דְּקָאֲמַר וַיְבָרְכֵם. וְתוּ, כָּל לֵאמֹר כְּתִיב חָסֵר, וְהָכָא לֵאמֹר בְּוי״ו כְּתִיב, מַאי שְׁנָא.

אֶלָּא רָזָא אִיהוּ, וַיְבָרֲכֵם בַּיּוֹם הַהוּא, מַאי בַּיּוֹם הַהוּא, רָזָא דְּדַרְגָּא דְּאִתְמַנָּא עַל בִּרְכָאן לְעֵילָּא. יוֹם הַהוּא, יוֹם מֵהַהוּא אַתַּר עִלָּאָה, דְּאִקְרֵי הוּא. וְהַאי יוֹם הַהוּא, דְּלֵית פִּירוּדָא בֵּין יוֹם וּבֵין הוּא, וּבְכָל אַתַּר הַיּוֹם הַהוּא, דָּא תְּרֵין דַּרְגִּין, דַּרְגָּא עִלָּאָה וְתַתָּאָה דְּאִינּוּן כְּחַדָּא.

וּבְגִין כָּךְ, כַּד בָּעָא יַעֲקֹב לְבָרְכָא לִבְנוֹי דְּיוֹסֵף, בָּרִיךְ לוֹן בְּיִחוּדָא דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא כְּלִהוּ כְּחַדָּא, בְּגִין דְּיִתְקַיֵּים בִּרְכָתְהוֹן, וּלְבָתַר כָּלִיל כֹּלָּא כְּחַדָּא. וְאָמַר, בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל. מַאי בְּךָ. וַדַּאי דָּא רָזָא דְּיִחוּדָא, בְּקַדְמִיתָא מִתַּתָּא לְעֵילָּא, וּלְבָתַר נָחִית לְאֶמְצָעִיתָא וּלְתַתָּא. לֵאמוֹר בְּוא״ו הָא אֶמְצָעִיתָא.

וּלְבָתַר נָחִית לְתַתָּא בִּךְ. וְהָכִי הוּא יָאוֹת כְּדְקָא חָזֵי, מִתַּתָּא לְעֵילָא וּמֵעֵילָא לְתַתָּא.

בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל, מַאי יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא. יְבוֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל לָא כְּתִיב, אֶלָּא יְבָרֵךְ, דְּהָא יִשְׂרָאֵל נָטִיל בִּרְכָאן מִלְּעֵילָא, וּלְבָתַר אִיהוּ מְבָרֵךְ לְכֹלָּא, בְּהַאי דַּרְגָּא תַּתָּאָה דַּיְיקָא, דְּקָאָמַר בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר.

יְשִׂימְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה, אַקְדִּים לֵיהּ לְאֶפְרַיִם בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּאֶפְרַיִם עַל שְׁמָא דְיִשְׂרָאֵל אִקְרֵי. מְנָא לָן. מֵהָא, דְּכַד שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם נָפַק, עַד לָא אִשְׁתְּלִים זִמְנָא דְּשִׁעְבּוּדָא דְמִצְרַיִם, דָּחֲקוּ שַׁעְתָּא וְנָפְקוּ מִן גָּלוּתָא, קָמוּ עֲלֵיהוֹן שַׂנְאֵיהוֹן וּקְטָלוּ לוֹן. וּכְתִיב (יחזקאל לז, א): ״בֶּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה״. מַשְׁמַע דִּכְתִיב, כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה, וְעַל דָּא אַקְדִּים לְאֶפְרַיִם קֶדֶם מְנַשֶּׁה. בְּגִין כָּךְ אֶפְרַיִם מָטוּלֵיהּ לִסְטַר מַעֲרָב, וּמַטְלָנוֹי הֲוָה.

תָּא חֲזֵי, בִּרְכְתָא דְּבָרִיךְ לִבְנֵי יוֹסֵף, אַמַּאי אַקְדִּים לוֹן בִּרְכָאן, עַד לָא יְבָרֵךְ לִבְנוֹי. אֶלָּא מִכָּאן, דַּחֲבִיבוּתָא דִּבְנֵי בְּנוֹי, חָבִיב עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ יַתִּיר מִבְּנוֹי. וּבְגִין כָּךְ, אַקְדִּים חֲבִיבוּתָא דִּבְנֵי בְּנוֹי קוֹדֶם לִבְנוֹי, לְבָרְכָא לוֹן בְּקַדְמִיתָא.

וַיְבָרֲכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, רִבִּי יוֹסֵי פָּתַח וְאָמַר (תהלים קטו, ב): ״יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל״ וְגוֹ׳. יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ, אִלֵּין גּוּבְרִין. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, אִלֵּין נָשִׁין. בְּגִין דִּדְכוּרִין בָּעְיָין לְאִתְבָּרְכָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבָתַר נָשִׁין, וְנָשִׁין לָא מִתְבָּרְכָן אֶלָּא מִבִּרְכָתְהוֹן דִּדְכוּרִין, דְּכַד דְּכוּרִין מִתְבָּרְכָן כְּדֵין נָשִׁין מִתְבָּרְכָן. וְאִי תֵּימָא מֵהָא, דִּכְתִיב (ויקרא טז, ו): ״וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״, דְּבָעֵי לְכַפָּרָא עֲלֵיהּ בְּקַדְמִיתָא, וּלְבָתַר עַל בֵּיתֵיהּ, בְּגִין דְּמִתְבָּרְכָא מִנֵּיהּ.

תָּא חֲזֵי, דְּנָשִׁין לָא מִתְבָּרְכָן אֶלָּא מִגּוּבְרִין, כַּד אִתְבָּרְכָן אֵינוֹן בְּקַדְמִיתָא, וּמֵהַאי בִּרְכָתָא מִתְבָּרְכָן. אֶלָּא בְּמַאי אוֹקִימְנָא יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהֵב תּוֹסֶפֶת בִּרְכָאן לְדְכוּרָא דְּנָסִיב, בְּגִין דְּמִתְבָּרְכָא מִינֵיהּ אִתְּתָא. וְכֵן בְּכָל אֲתַר

[רלג:] (קפז-קפח; יום שְׁלִישִׁי)

יָהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תּוֹסֶפֶת בִּרְכָאן לְדִכּוּרָא דְּנָסִיב, בְּגִין דְּמִתְבָּרְכָא מֵהַהוּא תּוֹסֶפֶת דִּבִרְכָאן. כֵּיוָן דְּאִנְסִיב בַּר נָשׁ יָהִיב לֵיהּ תְּרִין חוּלָקִין, חַד לֵיהּ וְחַד לְנוּקְבֵיהּ, וְאִיהוּ נָטִיל כֻּלָּא, חוּלָקֵיהּ וְחוּלַק נוּקְבֵיהּ.

תָּא חֲזֵי, וַיְבָרֵכֵם בַּיּוֹם הַהוּא, לְבָתַר לֵאמוֹר בְּוא״ו, הָכָא אִתְרְמִיזָא בְּרָא בּוּכְרָא (שמות ד, כב): ״בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל״, וּכְתִיב (ירמיה לא, ח): ״וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא״, וְעַל דָּא תּוֹסֶפֶת וא״ו.

רִבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח (תהלים קלט, טז): ״גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ״ וְגוֹ׳, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ בְּכַמָּה אֲתַר. אֲבָל תָּא חֲזֵי, כָּל אִינּוּן נִשְׁמָתִין דְּהַוּוּ מִיּוֹמָא דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא, כֻּלְּהוּ קָיְימֵי קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לָא נָחֲתוּ לְעָלְמָא, בְּהַהוּא דִּיוּקְנָא מִמָּשׁ דְּאִתְחֲזוּן לְבָתַר בְּעָלְמָא. וְהַהוּא חֵיזוּ דְּגוּפָא דְּבַר נָשׁ דְּקָאִים בְּהַאי עָלְמָא, הָכִי קָאִים לְעֵילָּא.

וּבְשַׁעְתָּא דְּנִשְׁמָתָא דָּא זְמִינָא לַאֲחָתָא בְּעָלְמָא, הַהִיא נִשְׁמָתָא בְּהַהִיא דִּיוּקְנָא מִמָּשׁ דְּקָיְימָא בְּהַאי עָלְמָא, הָכִי קָאִים קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמֵי לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּיִטּוֹר פִּקּוּדֵי אוֹרַיְיתָא, וְלָא יַעֲבַר עַל קְיָימִין.

וּמְנָא לָן דְּקָיְימִין קַמֵּיהּ, דִּכְתִיב (מלכים ב׳ ה, טז): ״חַי יְיָ אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו״. עָמַדְתִּי וַדַּאי, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְגִין כָּךְ גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ, עַד לָא יִתְחֲזֵי בְּעָלְמָא. וְעַל סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ, דְּהָא כָּל נִשְׁמָתִין, בְּהַהוּא דְּיוּקְנָא דִּלְהוֹן, כֻּלְּהוּ בְּסִפְרָא כְּתִיבִין. יָמִים יֻצָּרוּ, הָא אוּקְמוּהָ יֻצָּרוּ וַדַּאי, וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, בְּהַאי עָלְמָא לְמֵיקַם בְּקִיּוּמָא דְּמָארֵיהוֹן, כְּדְקָא חָזֵי.

תָּא חֲזֵי, יוֹמִין דְּבַר נָשׁ, כַּד זָכֵי בְּהַאי עָלְמָא בְּעוֹבָדִין טָבָאן, יוֹמִין דִּילֵיהּ אִתְבָּרְכָאן לְעֵילָּא, מֵהַהוּא אֲתַר דְּאִיהוּ מִדַּת יוֹמוֹ. פָּתַח וְאָמַר (תהלים לט, ה): ״הוֹדִיעֵנִי יְיָ קִצִּי וּמִדַּת יָמַי מַה הִיא״ וְגוֹ׳, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל תָּא חֲזֵי, קִצִּי, דָּא קֵץ הַיָּמִין, דְּאִיהוּ מִתְקַשַּׁר בֵּיהּ בְּדָוִד. וּמִדַּת יָמַי מַה הִיא, דָּא אִיהוּ דְּאִתְמַנֵּי מַמָּשׁ עַל יוֹמוֹי.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, הָא שְׁמַעְנָא מֵרִבִּי שִׁמְעוֹן, דְּהַאי קְרָא אִתְּמַר, עַל אִינּוּן יוֹמִין דְּאִתְגְּזָרוּ עֲלוֹי מֵאָדָם קַדְמָאָה, דְּאִינּוּן ע׳. דְּהָא אִתְּמַר, דְּחַיִּין כְּלַל לָא הֲווּ לֵיהּ, אֶלָּא דְּיָהִיב לֵיהּ אָדָם מֵאִינּוּן יוֹמִין דִּילֵיהּ, שִׁבְעִין שְׁנִין.

וְרָזָא דָּא, וִילוֹן לָא מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם, וְסִיהֲרָא לָא נָהֲרַת מִגַּרְמָהּ כְּלַל, וְשִׁבְעִין שְׁנִין נָהֲרִין לָהּ בְּכָל סִטְרָהָא, וְאִינּוּן חַיֵּי דָּוִד סְתָם. וְעַל דָּא בָּעָא דָּוִד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמִנְדַּע רָזָא דָּא, עַל מָה לֵית לָהּ חַיִּין לְסִיהֲרָא מִגַּרְמָהּ, וּלְמִנְדַּע עִקָּרָא דִּילָהּ.

וּמִדַּת יָמַי מַה הִיא, דָּא הוּא דַּרְגָּא עִלָּאָה סְתִימָא, דְּאִיהוּ קָיְימָא עַל כָּל אִינּוּן יוֹמִין, דְּאִינּוּן חַיִּין דִּילָהּ, אֲתַר דְּנָהִיר לְכֹלָּא. אִדְּעָה מֶה חָדֵל אָנִי. אָמַר דָּוִד,

אִנְדַּע עַל מַה חָדֵל אֲנָא נְהוֹרָא מִגַּרְמִי, וְאִתְמְנַע מִנִּי, כִּשְׁאָר כָּל אִינּוּן נְהוֹרָאִין עִלָּאִין דְּאִית לוֹן חַיִּין לְכֻלְּהוּ, וְאֲנָא עַל מַה אֲנָא חָדֵל, וְעַל מַה אִתְמְנַע מִנִּי. וְדָא הוּא דְּבָעָא דָּוִד לְמִנְדַּע, וְלָא אִתְיְהִיב לֵיהּ רְשׁוּתָא לְמִנְדַּע.

תּוֹסֶפְתָּא: קָל גַּלְגַּלָּא מִתְגַּלְגְּלָא מִתַּתָּא לְעֵילָּא, וְתִיכָהָא טוּרְקָהָא אָזְלִין וּמִתְגַּלְגְּלֵי. קָל נְעִימוּתָא סָלְקָא וְנָחֲתָא, אָזְלָא וְשַׁטְיָא בְּעָלְמָא. קָל שׁוֹפָרָא נָגִיד בְּעוּמְקֵי דְּדַרְגֵּי אַסְחַר דַּרְגָּא סַחְרָנָהָא. יָתְבִין תְּרֵין מַגְרוֹפִין, מִימִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, בִּתְרֵין גְּוָונִין מִשְׁתַּאֲבִין דָּא בְּדָא, דָּא חִוָּר וְדָא סוּמָק, וְתַרְוַוייהוּ סָחֲרִין גַּלְגַּלָּא לְעֵילָּא, אַסְחַר לִימִינָא חִוָּרָא סַלְקָא, וְאַסְחַר לְשְׂמָאלָא סוּמָקָא נָחֲתָא. וְגַלְגַּלָּא אַסְחַר תְּדִיר וְלָא שָׁכִיךְ.

תְּרֵין צִפֳּרִין סָלְקִין, דְּקָא מְצַפְצְפָן, חַד לְסִטַר דָּרוֹם, וְחַד לְסִטַר צָפוֹן. פָּרְחִין בַּאֲוִירָא צִפְצוּפָא, וְקָל נְעִימוּ דְּגַלְגַּלָּא מִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא, כְּדֵין (תהלים צב, א): "מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת". וְכָל בִּרְכָאן נָגְדִין בִּלְחִישׁוּ בְּדָא נְעִימוּ, מִגּוֹ רְחִימוּ דְּקוֹל שׁוֹפָרָא. לְקַבְלָא אִינּוּן בִּרְכָאן, נָחֲתִין מִלְּעֵילָּא לְתַתָּא, וְאִתְגְּנִיזוּ כַּחֲדָא בְּגוֹ עוּמְקָא דְּבֵירָא, נְבִיעוּ דְּבֵירָא דְּלָא פָּסְקָא בִּלְחִישׁוּ, עַד דְּאִתְמַלְיָיא הַהוּא גַּלְגַּלָּא סַחֲרָא.

אִינּוּן תְּרֵין מַגְרוֹפִין סָחֲרָן, חַד דִּימִינָא, קָרֵא בְּחַיִל וְאָמַר, זְהִירוּ דְּזָהֲרִין דְּסָלְקָא וְנָחֲתָא, תְּרֵי אַלְפֵי עָלְמִי"ן אִזְדָּהֲרוּ. עַלְמָא דְּאֶמְצָעִיתָא בְּגַוְוייהוּ, אִזְדָּהַר בְּזוֹהֲרָא דְּמָארֵהּ. כָּל אִינּוּן מָארֵי דְּעַיְינִין, אִסְתַּכְּלוּ וּפְקָחוּ עֵינֵיכוֹן, וְתִזְכּוּן לְהַאי נְהִירוּ, לְהַאי עִדּוּנָא, אֲלֵין אִינּוּן בִּרְכָאן דְּנָגְדֵי מִלְּעֵילָּא, מַאן דְּזָכֵי, גַּלְגַּלָּא סָלְקָא אַסְחַר לִימִינָא, וְאַנְגִיד וְאַמְשִׁיךְ לְהַהוּא דְּזָכֵי, וְאִתְעַדַּן מֵאֲלֵין בִּרְכָאן עִלָּאִין דְּזָהֲרָן, זַכָּאִין אִינּוּן דְּזָכָאן בְּהוּ.

וְכַד לָא זָכֵי, גַּלְגַּלָּא אַסְחַר, וְהַהוּא מַגְרוֹפָא דִּלְסִטַר שְׂמָאלָא, אַסְחַר וְנָחַת לְתַתָּא, וְאַמְשִׁיךְ דִּינָא עַל הַאי דְּלָא זָכֵי, וְקָלָא נָפְקַת, וַוי לְאִינּוּן חַיָּיבִין דְּלָא זָכוּ. מֵהַהוּא סִטְרָא, נָפִיק אֶשָּׁא דְּשַׁלְהוֹבָא דְּדָלִיק, דְּשָׁארֵי עַל רֵישֵׁיהוֹן דְּחַיָּיבַיָּא. זַכָּאִין אִינּוּן, כָּל אִינּוּן דַּאֲזָלוּ בְּאוֹרַח קְשׁוֹט בְּהַאי עַלְמָא, לְמִזְכֵּי לְהַהוּא נְהוֹרָא עִלָּאָה, בִּרְכָאן דְּצַחְצָחָן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה נח, יא): "וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ" (עד כאן תוספתא):

תָּא חֲזֵי, כָּל בִּרְכָאן עִלָּאִין, כְּלְהוּ אִתְמְסָרוּ לְהַאי דַּרְגָּא, לְבָרְכָא לְכֹלָּא. וְאַף עַל גַּב דְּלֵית לָהּ נְהוֹרָא מִגַּרְמָהּ, כָּל בִּרְכָאן, וְכָל חֵידוּ, וְכָל טִיבוּ, כְּלְהוּ קָיְימִין בָּהּ, וּמִנָּהּ נָפְקֵי, וְעַל דָּא אִתְקְרִיאַת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. וְאִקְרֵי בְּרָכָה מַמָּשׁ, כְּמָה דִּכְתִיב (משלי י, כב): "בִּרְכַּת ה' הִיא תַעֲשִׁיר", וְעַל דָּא כְּתִיב (דברים לג, כג): "וּמָלֵא בִּרְכַּת ה' יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה".

וּבְגִין כָּךְ אִית לָהּ בְּכֻלְּהוּ שִׁיוּר, וּמִכֻּלְּהוּ אִתְמַלְיָיא, וּמִכֻּלְּהוּ אִית בָּהּ, וְאִתְבָּרְכָא מִכֹּל

[רלד.] (קפט-קצ; יום רביעי)

אינון ברכאן עלאין, ואתמסרו לה ברכאן לברכא, מנלן. דאמר רבי יצחק, יעקב בריך לבנוי דיוסף, מאתר דא דכל ברכאן אתמסרו בידיה לברכא, כמא דאת אמר (בראשית יב, ב): "והיה ברכה". מכאן ולהלאה ברכאן אתמסרו בידך.

תא חזי, כגוונא דא אנן מברכן ומשבחין לשמא דא, ועל דא הלילא, דאינון יומין דקאמרי הלילא. דאמר רבי חייא בהלילא צריכין ג' דרגין, חסידים, צדיקים, וישראלים. חסידים, מסטרא דימינא, צדיקים מסטרא דשמאלא, וישראל מכל אינון סטרין, בגין דישראל כלילן מכלהו, ועל דא אסתלק תושבחתא דקודשא בריך הוא מכלא, וכן בכל אתר דישראל משבחן ליה לקודשא בריך הוא מתתא, אסתלק יקריה בכלא.

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו וגו', רבי אבא פתח ואמר (תהלים קב, יח): "פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם". האי קרא אוקמוה, ואקשו ביה חברייא. פנה, הקשיב מבעי ליה, או שמע, מאי פנה.

אלא כל צלותין דעלמא צלותין. וצלותא דיחיד, לא עאל קמי מלכא קדישא, אלא בחילא תקיפא. דעד לא עאלת ההיא צלותא לאתעטרא בדוכתה, אשגח בה קודשא בריך הוא, ואסתכי בה, ואסתכי בחובוי ובזכותיה דההוא בר נש, מה דלא עביד כן בצלותא דסגיאין. דצלותא דסגיאין כמה אינון צלותין דלא מן זכאין אינון, ועאלין כלהו קמי קודשא בריך הוא, ולא אשגח בחובייהו.

בגין כך, פנה אל תפלת הערער, מהפך ואסתכי בה, ואסתכי בה במה רעותא אתעביד, ומאן ההוא בר נש דצלי צלותא דא, ומאן אינון עובדוי. בגין כך, ליבעי ליה

לְבַר נָשׁ, דִּלְצַלֵּי צְלוֹתָא בִּצְבוּרָא. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּלָא בָּזָה אֶת תְּפִלָּתָם, אַף עַל גַּב דְּלָאו כֻּלְּהוּ בְּכַוָּונָה וּרְעוּתָא דִּלְבָּא.

מַאן צְלוֹתָא דְּיִתְקַבְּלוּן בִּשְׁלִימוּ לְעֵילָא, צְלוֹתָא דְּלָא יִשְׁתֵּצוּן בְּגָלוּתָא.

בְּהַאי שַׁעְתָּא דְּיַעֲקֹב קָרָא לוֹן, דָּבָר אַחֵר פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעַרְעָר, אִסְתַּלַּק מִנֵּיהּ שְׁכִינְתָּא, וְהָא דָּא יְחִידָאי דְּאִתְכְּלִיל בְּסַגִּיאִין. אוּקְמוּהָ. וְתָא חֲזֵי, בְּשַׁעְתָּא וּמַאן הוּא יְחִידָאי דְּאִתְכְּלִיל דְּיַעֲקֹב הֲוָה קָאֲרֵי לִבְנוֹי, אִזְדַּמְּנוּ אַבְרָהָם וְיִצְחָק תַּמָּן, וּשְׁכִינְתָּא עַל בְּסַגִּיאִין, הֲווֹי אֵימָא דָּא יַעֲקֹב, גַּבַּייהוּ. וּשְׁכִינְתָּא הֲוָה חָדֵי בֵּיהּ דְּאִיהוּ כָּלִיל בִּתְרִין סִטְרִין, וּקְרָא בְּיַעֲקֹב, לְאִתְחַבְּרָא בַּאֲבָהָן, לִבְנוֹי, וְצַלֵּי צְלוֹתֵיהּ עֲלַייהוּ.

[רלד:] (קצא-קצב; יום חֲמִישִׁי)

לְאִתְקַשְׁרָא עִם נַפְשַׁיְיהוּ כְּחַד, לְמֶהֱוֵי רְתִיכָא.

בְּשַׁעְתָּא דְּפָתַח יַעֲקֹב, וְאָמַר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. בְּאַחֲרִית, דָּא שְׁכִינְתָּא, כְּבְיָכוֹל יָהַב עֲצִיבוּ בֵּיהּ, וְאִסְתַּלַק. וּלְבָתַר אַהֲדָרוּ לָהּ בְּנוֹי, בְּיִחוּדֵי דְּמִילַּיְיהוּ, וּפָתְחוּ וְאָמְרוּ (דברים ו, ד): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וְגו'. בְּהַהִיא שַׁעְתָּא קָאִים לָהּ יַעֲקֹב, וְאָמַר "בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", וְאִתְיַישְׁבַת שְׁכִינְתָּא בְּדוּכְתָּהּ. וַיִּקְרָא יַעֲקֹב, מַאי קְרִיאָה הָכָא. אֶלָּא קְרִיאָה, לְקַיְּימָא דּוּכְתַּיְיהוּ, לְקַיְּימָא לוֹן לְעֵילָּא וְתַתָּא.

תָּא חֲזֵי, בְּכָל אֲתַר קְרִיאָה בְּהַאי גַּוְונָא, דִּכְתִיב (במדבר יג, טז): "וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ", לְקַיְּימָא דּוּכְתֵּיהּ, בְּאֲתַר דְּאִצְטְרִיךְ, וּלְקָשְׁרָא לֵיהּ. וְכֵן (בראשית כה, כו): "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב". וּכְתִיב (שם לג, כ): "וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל", קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קַיֵּים לֵיהּ לְאֲתַר דָּא בְּשְׁמָא דָּא. קְרִיאָה לְקִיּוּמָא קָא אַתְיָא.

אִי תֵּימָא (יונה ג, ח): "וְיִקְרְאוּ אֶל אֱלֹהִים", "קָרָאתִי מִצָּרָה לִי אֶל ה'" (שם ב, ג), הָכִי הוּא וַדַּאי, לְקָשְׁרָא וּלְקַיְּימָא קִיּוּמָא לְעֵילָּא. וּמַאן אִיהוּ, סִדּוּרָא דְּשִׁבְחָא דְּמָארֵיהּ. וְכָל אִינּוּן מִלִּין דְּבָעָאן קַמֵּי מָארֵיהּ, קִיּוּמָא יָהִיב לֵיהּ לְמָארֵיהּ, דְּאַחֲזֵי דְּבֵיהּ תַּלְיָא כֹּלָּא, וְלָא בְּאַתַר אָחֳרָא, הָא כֹּלָּא קַיֵּים קִיּוּמָא. כְּהַאי גַּוְונָא וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו, קַיֵּים לוֹן בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. כְּגַוְונָא דָּא וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, אִתְקַיֵּים בְּקִיּוּמֵיהּ.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, א' דְּוַיִּקְרָא, אַמַּאי הֵיא זְעֵירָא. אָמַר לֵיהּ, אִתְקַיֵּים מֹשֶׁה בִּשְׁלִימוּ, וְלָא בְּכֹלָּא, דְּהָא אִסְתַּלַק מֵאִתְּתֵיהּ. בְּסִפְרֵי קַדְמָאֵי אָמְרֵי לְשִׁבְחָא, וְאָנָן הָכִי תָּנִינָן, מַאי דְּאִסְתַּלַק לְעֵילָּא, יִתְקַשַּׁר לְעֵילָּא וּלְתַתָּא, וּכְדֵין, אִיהוּ שְׁלִים. תּוּ, אָלֶ"ף זְעֵירָא מֵאֲתַר זְעֵירָא הֲוָה, זְעֵירָא דְּאִיהוּ רַב בְּאִתְחַבְּרוּתֵיהּ לְעֵילָּא.

וַיֹּאמֶר, מַאי וַיֹּאמֶר. הָא אוּקְמוּהָ, (ישעיה מט, כא): "וְאָמַרְתְּ בִּלְבָבֵךְ", אֲמִירָה בַּחֲשַׁאי. הֵאָסְפוּ, אִסְפוּ מִבָּעֵי לֵיהּ, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים נ, ה): "אִסְפוּ לִי חֲסִידָי". אֶלָּא קִים לָן הֵאָסְפוּ מֵאֲתַר דִּלְעֵילָּא הוּא. הֵאָסְפוּ

בְּקִשׁוּרָא שְׁלִים בִּיחוּדָא חַד. וְאַגִּידָה לָכֶם, מַאי וְאַגִּידָה, רָזָא דְחָכְמְתָא אִיהוּ.

רִבִּי יוֹסֵי שָׁאִיל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן, אָמַר לֵיהּ, וְאַגִּידָה, אוֹ וְיַגֵּד, אוֹ וְיַגִּידוּ, וְכֵן כֻּלְּהוּ, דְּתָנִינָן דְּרָזָא דְחָכְמְתָא אִיהִי, אַמַּאי בְּמִלָּה דָּא אִיהוּ רָזָא דְחָכְמְתָא. אָמַר לֵיהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ מִלָּה דְּאַתְיָא בְּגִימֶ״ל דָּלֶ״ת בְּלָא פִּירוּדָא, וְהַאי אִיהוּ רָזָא דְחָכְמְתָא. מִלָּה דְּאַתְיָא בִּשְׁלִימוּ בְּרָזָא דְּאַתְוָון, הָכִי הוּא, כַּד אִינּוּן בְּחָכְמְתָא. אֲבָל דָּלֶ״ת בְּלָא גִימֶ״ל, לָאו הוּא שְׁלִימוּ, וְכֵן גִּימֶ״ל בְּלָא דָּלֶ״ת. דְּהָא דָּא בְּדָא אִתְקַשְּׁרוּ בְּלָא פִּירוּדָא, וּמַאן דְּאַפְרִישׁ לוֹן, גָּרִים לְגַרְמֵיהּ מוֹתָא, וְרָזָא דָּא חוֹבָא דְּאָדָם.

בְּגִין כָּךְ, הוּא מִלָּה דְּרָזָא דְחָכְמְתָא, וְאַף עַל גַּב דְּאִית יו״ד לְזִמְנִין בֵּין גִּימֶ״ל לְדָלֶ״ת, לָאו הֲוֵי פִּירוּדָא, וְכֻלָּא קִשׁוּרָא חָדָא, וְעַל דָּא מִלָּה דָּא, הָכִי הוּא וַדַּאי. וְאַגִּידָה לָכֶם, רָזָא דְחָכְמְתָא, בָּעָא לְגַלָּאָה סוֹפָא דְכָל עוֹבָדֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

וְאִי תֵּימָא, דְּלָא גָּלֵי מַאי דְּבָעָא לְגַלָּאָה, אִי הָכִי, אַמַּאי כְּתִיב בְּאוֹרַיְיתָא מִלָּה דְּיַעֲקֹב שְׁלִימָא, וְאִתְפְּגִים לְבָתַר, וְלָא אִשְׁתְּלִים מִלָּה. אֶלָּא וַדַּאי אִשְׁתְּלִים, כָּל מַה דְּאִצְטְרִיךְ לְגַלָּאָה גַּלֵּי וְסָתִים, אָמַר מִלָּה וְגַלֵּי לְבַר וְסָתִים לְגַו. וּמִלָּה דְּאוֹרַיְיתָא לָא אִתְפְּגִים לְעָלְמִין.

וְכֻלָּא הוּא סָתִים בֵּיהּ בְּאוֹרַיְיתָא, בְּגִין דְּאוֹרַיְיתָא הוּא שְׁלִימוּ דְּכֻלָּא, שְׁלִימוּ דְּלְעֵילָּא וְתַתָּא, וְלָא אִית מִלָּה אוֹ אָת בְּאוֹרַיְיתָא פְּגִימוּ. וְיַעֲקֹב כָּל מַה דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְמֵימַר אָמַר, אֲבָל גַּלֵּי וְסָתִים, וְלָא פָּגִים מִכָּל מַה דְּבָעָא אֲפִילּוּ אוֹת אַחַת.

רִבִּי יְהוּדָה וְרִבִּי יוֹסֵי הֲווּ יַתְבֵי יוֹמָא חַד אֲפִתְחָא דְּלוֹד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לְרִבִּי יְהוּדָה, הָא דְּחָמִינָן דְּיַעֲקֹב בָּרִיךְ לִבְנוֹי, חָמִינָן מִמַּה דִּכְתִיב, וַיְבָרֶךְ אוֹתָם, אֲבָל אָן בִּרְכָתָא דִּלְהוֹן. אָמַר לֵיהּ, כֻּלָּא בִּרְכָאן אִינּוּן דְּבָרִיךְ לְהוּ. כְּגוֹן, יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ. דָּן יָדִין עַמּוֹ. מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמוֹ. וְכֵן כֻּלְּהוּ.

אֲבָל מַה דְּבָעֵי לְגַלֵּי לוֹן לָא גַּלֵּי, דְּבָעָא לְגַלָּאָה לְהוּ אָת הַקֵּץ. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּאִית קֵץ לִימִינָא, וְאִית קֵץ לִשְׂמָאלָא, וּבָעָא לְגַלָּאָה לוֹן אָת הַקֵּץ, בְּגִין לְאִסְתַּמְרָא

[רלה.] (קצג-קצד; יום ששי)

וּלְאִתְדַּכְּאָה מֵעָרְלָה. וּמַאן דְּגַלֵּי לוֹן אִתְיְדַע וְאִתְגַּלֵּי, עַד דְּעָאלוּ לְאַרְעָא קַדִּישָׁא. אֲבָל מִלִּין אָחֳרָנִין לָאו אִינּוּן בְּאִתְגַּלְיָיא, וּסְתִימִין אִינּוּן בְּאוֹרַיְיתָא, בְּהַאי פָּרְשָׁתָא דְּיַעֲקֹב, וּבְאִינּוּן בִּרְכָאן.

פָּתַח וְאָמַר (בראשית מט, ג): "רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי". מַאי קָא חָמָא יַעֲקֹב לְמִפְתַּח בִּרְאוּבֵן, לִיפְתַּח בִּיהוּדָה, דְּאִיהוּ קַדְמָאָה לְכָל מַשְׁרְיָין, וְאִיהוּ מַלְכָּא, וְחָמִינָן דְּלָא בָּרְכֵיהּ וְסָלִיק בִּרְכָאן מִנֵּיהּ, עַד דְּאָתָא מֹשֶׁה וְצַלֵּי צְלוֹתָא עֲלֵיהּ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (דברים לג, ו): "יְחִי רְאוּבֵן וְאַל יָמֹת".

אֲבָל וַדַּאי בָּרְכֵיהּ, וְסָלְקָא הַהוּא בִּרְכְתָא לְאַתְרֵיהּ. לְבַר נָשׁ דְּהַוָה לֵיהּ בַּר, כַּד מָטָא זִמְנֵיהּ לְאִסְתַּלְּקָא מֵעַלְמָא, אֲתָא מַלְכָּא עֲלֵיהּ, אָמַר, הָא כָּל מָמוֹנָא דִּילִי, לֵיהֱוֵי בִּידָא דְּמַלְכָּא נָטִיר לִבְרָאי. כַּד חָמֵי מַלְכָּא דִּבְרֵי אִתְחֲזֵי, יָהִיב לֵיהּ. כָּךְ יַעֲקֹב אָמַר.

רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה, רְחִימָא דְּמֵעַיי אַנְתְּ, אֲבָל בִּרְכָאן דִּילָךְ יִסְתַּלְּקוּן בִּידָא דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, עַד דְּיֵחְמֵי בָךְ, בְּגִין דְּאַזְלַתְּ לָקֳבֵל אַפָּךְ וְגוֹ', כְּתַרְגּוּמוֹ: רְאוּבֵן בְּכוֹרִי אַתָּה וְגוֹ'. רִבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר (יחזקאל לז, ט): "וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ" וְגוֹ'. כַּמָּה אֲטִימִין אִינּוּן בְּנֵי נָשָׁא, דְּלָא יָדְעִין וְלָא מַשְׁגִּיחִין בִּיקָרָא דְּמַלְכָּא, דְּהָא אוֹרַיְיתָא אַכְרִיז עֲלַיְיהוּ בְּכָל יוֹמָא, וְלֵית מַאן דְּצַיְיתִ אוּדְנֵיהּ לְקַבְלֵיהּ. הַאי קְרָא קַשְׁיָא, כְּיָון דִּכְתִיב הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ, אַמַּאי זִמְנָא אָחֳרָא הִנָּבֵא בֶּן אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ.

אֶלָּא מִכָּאן אוֹלִיפְנָא רָזָא דְּחָכְמְתָא, תְּרִין קָיְימִין הָכָא, חַד לְאִתְעָרָא מִתַּתָּא לְעֵילָּא. דְּאִי לָא מִתְעָרִין לְתַתָּא, לָא מִתְעָרִין לְעֵילָּא, וּבְאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא אִתְעַר לְעֵילָּא. הִנָּבֵא אֶל הָרוּחַ מִתַּתָּא לְעֵילָּא. הִנָּבֵא בֶּן אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל הָרוּחַ, מֵעֵילָּא לְתַתָּא.

דְּהָא אֲפִילּוּ לְעֵילָּא, בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא, נָקִיט הַהוּא עִלָּאָה מֵעִלָּאָה מִנֵּיהּ. כְּגוֹן הַאי קְרָא (שם): "כֹּה אָמַר ה' מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ,

מֵאַרְבַּע רוּחוֹת, דָּא דָּרוֹם וּמִזְרָח וְצָפוֹן וּמַעֲרָב, וְרוּחַ אַתְיָא מִמַּעֲרָב, בְּאִתְחַבְּרוּתָא דְּאִלֵּין אָחֳרָנִין. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (במדבר כא, יח): "כָּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם" וְגוֹ'.

וּמֵהָכָא נָפְקִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין לִבְנֵי עָלְמָא לְאִצְטַיְירָא בְּהוּ. וּפַחֵי, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (בראשית ב, ז): "וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים". תָּא חֲזֵי, נָקִיט מֵהַאי גִּיסָא, וְיָהִיב בְּגִיסָא אָחֳרָא, וְעַל דָּא (קהלת א, ז): "כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלֵא". אַמַּאי אֵינֶנּוּ מָלֵא, בְּגִין דְּנָקִיט וְיָהִיב, אָעִיל וְאַפִּיק.

רִבִּי אֶלְעָזָר שָׁאִיל שְׁאֵלְתָּא לְרִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר, הוֹאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָּלֵי קַמֵּיהּ דִּבְנֵי נָשָׁא יְמוֹתוּן, אַמַּאי נָחִית נִשְׁמָתִין לְעַלְמָא, וְאַמַּאי אִצְטְרִיךְ לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ, שְׁאֵילְתָּא דָּא קַמַּיְיהוּ דְּרַבָּנָן שְׁאִילוּ כַּמָּה וְכַמָּה, וְאוֹקְמוּהָ. אֲבָל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב נִשְׁמָתִין דְּנָחֲתִין לְהַאי עָלְמָא, לְאִשְׁתְּמוֹדְעָא יְקָרֵיהּ, וְנָקִיט לוֹן לְבָתַר, אִי הָכִי אַמַּאי נָחֲתוּ.

אֶלָּא, רָזָא דָּא, הָכִי הוּא. פְּתַח וְאָמַר (משלי ה, טו): "שְׁתֵה מַיִם מִבּוֹרֶךָ וְנֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךָ", הָא אוֹקִימְנָא. בּוֹר, אֲתַר דְּלָא נְבִיעַ מִגַּרְמֵיהּ, וְאֵימָתַי נָבְעִין הַנֵּי מַיָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּאִשְׁתְּלִים נִשְׁמָתָא בְּהַאי עָלְמָא, כַּד סָלְקָא לְהַהוּא אֲתַר דְּאִתְקַשַּׁר בֵּיהּ, כְּדֵין הוּא שְׁלִים, מִכָּל סִטְרִין מִתַּתָּא וּמֵעֵילָּא.

וְכַד נִשְׁמָתָא סָלְקָא, כְּדֵין אִתְעַר תִּיאוּבְתָּא דְּנוּקְבָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא, וּכְדֵין נָבְעִין מַיָּא מִתַּתָּא לְעֵילָּא. וּבוֹר, אִתְעֲבִיד בְּאֵר, מַיִן נְבִיעָאן. וּכְדֵין אִתְחַבְּרוּתָא וְיִחוּדָא וְתִיאוּבְתָּא וְרַעֲוָא אִשְׁתַּכַּח. דְּהָא בְּנִשְׁמָתָא דְּצַדִּיקָא אִשְׁתְּלִים הַהוּא אֲתַר, וְאִתְעַר חֲבִיבוּתָא וּרְעוּתָא לְעֵילָּא, וְאִתְחַבַּר כְּחַד.

רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה, הָכִי הוּא וַדַּאי, טְפָּה קַדְמָאָה דְּיַעֲקֹב הֲוָה, וּרְעוּתֵיהּ בְּאֲתַר אָחֳרָא הֲוָה כְּמָה דְּאִתְּמַר. תָּא חֲזֵי, רְאוּבֵן וְכֻלְּהוּ שִׁבְטִין תְּרֵיסַר, כֻּלְּהוּ אִתְאַחֲדָן בִּשְׁכִינְתָּא, וְכַד חָמָא יַעֲקֹב לִשְׁכִינְתָּא עַל גַּבֵּיהּ, קָרָא לִבְנוֹי תְּרֵיסַר לְאִתְחַבְּרָא בָּהּ.

וְתָא חֲזֵי, עַרְסָא שְׁלֵימָתָא לָא אִשְׁתַּכַּח מִן יוֹמָא דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא, כְּהַהִיא שַׁעְתָּא דְּבָעָא

[רלה:] (קצה-קצו; שַׁבַּת קֹדֶשׁ)

יַעֲקֹב לְאִסְתַּלְּקָא מֵעַלְמָא, אַבְרָהָם מִימִינֵיהּ, יִצְחָק מִשְּׂמָאלֵיהּ, יַעֲקֹב הֲוָה שָׁכִיב בֵּינַיְיהוּ, שְׁכִינְתָּא קַמֵּיהּ. כֵּיוָן דְּחָמָא יַעֲקֹב כָּךְ, קָרָא לִבְנוֹי, וְאָחִיד לוֹן סַחֲרָנֵיהּ דִּשְׁכִינְתָּא, וְסִדַּר לוֹן בְּסִדּוּרָא שְׁלִים.

מְנָא לָן דְּסִדַּר לוֹן סַחֲרָנֵיהּ דִּשְׁכִינְתָּא, דִּכְתִיב הֵאָסְפוּ, וּכְדֵין אִשְׁתַּכַּח תַּמָּן שְׁלִימוּ דְּכֹלָּא, וְכַמָּה רְתִיכִין עִלָּאִין סַחֲרַנַיְיהוּ. פָּתְחֵי וְאָמְרֵי (דברי הימים א׳ כט, יא): ״לְךָ ה׳ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה״ וְגוֹ׳, כְּדֵין אִתְכְּנִישׁ שְׁמֶשָׁא לְגַבֵּיהּ דְּסִיהֲרָא, וְאִתְקְרִיב מִזְרָח בְּמַעֲרָב. הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיֶּאֱסוֹף רַגְלָיו אֶל הַמִּטָּה, וְאִתְנְהִיר סִיהֲרָא, וְאִשְׁתַּכַּח בְּשְׁלִימוּ. וּכְדֵין וַדַּאי תָּנִינָן, יַעֲקֹב אָבִינוּ לָא מִית. כֵּיוָן דְּחָמָא יַעֲקֹב סִטְרָא שְׁלִים, מַה דְּלָא אִשְׁתַּכַּח הָכִי לְבַר נָשׁ אָחֳרָא, חָדֵי, וְשַׁבַּח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּפָתַח וּבָרִיךְ לְבָנוֹי, כָּל חַד וְחַד כְּדְקָא יָאוֹת לֵיהּ.

רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי יִיסָּא הֲווּ אָזְלֵי בְּאָרְחָא. אָמַר רִבִּי יִיסָּא הָא וַדַּאי תָּנִינָן, כָּל בְּנוֹי דְּיַעֲקֹב אִתַּקְנוּ בְּסִדּוּרָא שְׁלִים, וְאִתְבָּרְכוּ כָּל חַד וְחַד כְּדְקָא יָאוֹת לֵיהּ, מַאי קָא נִימָא בְּהַאי קְרָא, דִּכְתִיב, מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמוֹ וְגוֹ׳. אָמַר לֵיהּ, לָא יְדַעְנָא, בְּגִין דְּלָא שְׁמַעְנָא בֵּיהּ מִבּוּצִינָא קַדִּישָׁא, אֶלָּא אַנְתְּ וְאַנָא נֵיזִיל לְגַבֵּי בּוּצִינָא קַדִּישָׁא. אָזְלֵי, כַּד מָטוּ לְגַבֵּי דְּרְבִּי שִׁמְעוֹן, אָמְרוּ מִלָּה וְשָׁאֲילוּ שְׁאֵילְתָּא. אָמַר לוֹן, וַדַּאי רָזָא דְּחָכְמְתָא הוּא.

פָּתַח וְאָמַר (שופטים ה, יז): ״אָשֵׁר יָשַׁב לְחוֹף יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכּוֹן״, אַמַּאי יָתִיב תַּמָּן. אֶלָּא מַאן דְּיָתִיב בְּשִׁפְתָּא דְּיַמָּא, אִשְׁתַּמֹּשׁ בְּתַפְנוּקֵי עַלְמָא. וְהַאי פִּתְחָא אִשְׁתְּמוֹדַע תָּדִיר בִּרְכָאן דְּעַלְמָא וְאִקְרֵי אָשֵׁר, וְדָא הוּא עַמּוּדָא מֵאִינּוּן דְּקָאִים עַלְמָא עֲלַיְיהוּ.

וְהַהוּא אֲתַר דְּאִקְרֵי לֶחֶם עוֹנִי, מֵהַהוּא אֲתַר אִתְּקִין. הָדָא הוּא דִּכְתִיב מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמוֹ, מַה דְּהַוָה לַחְמָא דְּמִסְכְּנָא, אִתְהַדַּר לֶחֶם פַּנַּג. בְּגִין דְּאַרִיק וְאַרְמֵי בֵּיהּ בִּרְכָאן וְתַפְנוּקִין, וְסוֹפָא דְּקְרָא אוֹכַח, וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ. מַאן מֶלֶךְ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּמִנָּהּ אִתְּזָן בְּתַפְנוּקֵי עַלְמָא. וְדָא יְהִיב לְהַאי מֶלֶךְ כָּל

בִּרְכָאן, כָּל חֵידוּ וְכָל טִיבוּ. הוּא יָהִיב וּמְנָה נַפְקֵי. אָמְרוּ, אִי לָא אֲתֵינָא לְעַלְמָא, אֶלָּא לְמִנְדַּע דָּא, טַב לָן.

וְרָאוּבֵן בּוּכְרָא דְיַעֲקֹב הֲוָה, אָמַר רִבִּי חִיָּיא, לֵיהּ הֲוָה אִתְחֲזֵי כֹּלָּא, וְאִתְעֲבַר מִינָּהּ כֹּלָּא, וְאִתְיְהִיב מַלְכוּ לִיהוּדָה, בְּכִירוּתָא לְיוֹסֵף, כְּהוּנָּתָא לְלֵוִי. הֲדָא הוּא דִכְתִיב, פַּחַז כַּמַּיִם אַל תּוֹתַר, לָא תִשְׁתָּאַר בֵּהּ. וּמַה דְּאָמַר כִּי אָז וְרָאשִׁית אוֹנִי, הָכָא בָּרְכֵיהּ וּפַקְּדֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לִרְחִימָא דְמַלְכָּא, יוֹמָא חַד אַעֲבַר בְּרֵיהּ בְּשׁוּקָא, אָמַר לְמַלְכָּא, דָּא הוּא בְּרִי, וַדַּאי רְחִימָא דְנַפְשָׁאי. שָׁמַע מַלְכָּא, וְיָדַע דְּהָא שָׁאִיל עַל בְּרֵיהּ. כָּךְ יַעֲקֹב אָמַר, רְאוּבֵן בְּכוֹרִי אַתָּה כִּי וְגוֹ׳, הָכָא פַּקְּדֵיהּ לְמַלְכָּא.

פַּחַז כַּמַּיִם אַל תּוֹתַר, הָכָא אָמַר מַה דְּאִעְרַע לֵיהּ, דְּלָא אִשְׁתָּאַר בְּאַרְעָא, וְשָׁדֵי לֵיהּ לְבַר מֵאַרְעָא. לָקֳבֵל דָּא, חַד מִמַּנָּא מִסְטְרָא דְמִשְׁכְּנָא לְעֵילָּא, דְּי מִמַּנָּא תְּחוֹת יָדָא דְמִיכָאֵל, וְאָמְרֵי לָהּ תְּחוֹת יְדָא דְגַבְרִ״יאֵל. וּמִיכָאֵל הוּא רֵישָׁא בְּכָל אַתַּר מִסְטְרָא דְחֶסֶ״ד, וְגַבְרִיאֵל מִסְטְרָא דְשְׁמָאלָא דִגְבוּרָ״ה. וִיהוּדָה עֹד רָד עִם אֵל״ (הושע יב, א), סְטַר גְּבוּרָה, בֵּי דִינָא אִקְרֵי, וְסָמִיךְ לֵיהּ רְאוּבֵן, אַף עַל גַּב דְּמַלְכוּ הֲוָה דִיהוּדָה, רְאוּבֵן סָמוּךְ לְקֳבֵלֵיהּ הֲוָה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, זְמִינִין אִינּוּן בְּנֵי רְאוּבֵן, לַאֲגָחָא תְּרִין קְרָבִין בְּגוֹ אַרְעָא. תָּא חֲזֵי, כְּתִיב כִּחֵי, בְּגָלוּתָא דְמִצְרַיִם. וְרֵאשִׁית אוֹנִי, דְּאִינּוּן הֲווּ קַדְמָאִין לְגַבֵּי אֲחוּהוֹן לְקָרָבָא. יֶתֶר שְׂאֵת, לְגָלוּתָא דְאַשּׁוּר, דְּמִתַּמָּן גָּלוּ בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן קַדְמָאי מִכֻּלְּהוּ, וְסָבְלֵי כַּמָּה בִּישִׁין, וְכַמָּה עִנּוּיִין סָבְלוּ, וְלָא תָבוּ עַד כְּעָן.

וְיֶתֶר עָז, לְזִמְנָא דְמַלְכָּא מְשִׁיחָא יִתְעַר בְּעַלְמָא, אִינּוּן יִפְקוּן וְיִגְחוּן קְרָבִין בְּעַלְמָא, וִינַצְּחוּן, וְיִתַּקְפוּן עַל עַמְמַיָּא. וּבְנֵי עַלְמָא יִדְחֲלוּן מִנַּיְיהוּ וְיִרְתְּתוּן קַמַּיְיהוּ.

הודפס לזכות

בן ציון בן שרה נ"י

וצ'רנה בת מרים

ליפשה תחי'

לרפואה שלימה

ומהירה ונחת דקדושא

מכל יוצאי חלציהם

אמן כן יהי רצון.

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת ויצא

ג	יום ראשון	עלות השחר (72 דק) ... 5:03 נץ החמה ..... 6:15 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:02 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:50	סו"ז תפילה ..... 9:41 חצות היום ..... 11:24 שקיעה ..... 4:32 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:45	**23** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים ע **ירושלמי:** נדרים כט **תוספתא:** נגעים ו **נ"ך:** משלי ה **משניות:** פאה ו **זהר:** חלק ג עמ' קפג-קפד
ד	יום שני	עלות השחר (72 דק) ... 5:04 נץ החמה ..... 6:16 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:03 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:50	סו"ז תפילה ..... 9:42 חצות היום ..... 11:25 שקיעה ..... 4:32 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:45	**24** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים עא **ירושלמי:** נדרים ל **תוספתא:** נגעים ז **נ"ך:** משלי ו **משניות:** פאה ז **זהר:** חלק ג עמ' קפה-קפו
ה	יום שלישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:05 נץ החמה ..... 6:17 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:04 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:51	סו"ז תפילה ..... 9:42 חצות היום ..... 11:25 שקיעה ..... 4:32 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:45	**25** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים עב **ירושלמי:** נדרים לא **תוספתא:** נגעים ח **נ"ך:** משלי ז **משניות:** פאה ח **זהר:** חלק ג עמ' קפז-קפח
ו	יום רביעי	עלות השחר (72 דק) ... 5:06 נץ החמה ..... 6:18 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:04 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:52	סו"ז תפילה ..... 9:43 חצות היום ..... 11:25 שקיעה ..... 4:31 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:44	**26** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים עג **ירושלמי:** נדרים לב **תוספתא:** נגעים ט **נ"ך:** משלי ח **משניות:** דמאי א **זהר:** חלק ג עמ' קפט-קצ
ז	יום חמישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:07 נץ החמה ..... 6:19 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:52	סו"ז תפילה ..... 9:43 חצות היום ..... 11:26 שקיעה ..... 4:31 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:44	**27** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים עד **ירושלמי:** נדרים לג **תוספתא:** פרה א **נ"ך:** משלי ט **משניות:** דמאי ב **זהר:** חלק ג עמ' קצא-קצב
ח	יום שישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:08 נץ החמה ..... 6:20 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:53	סו"ז תפילה ..... 9:44 חצות היום ..... 11:26 שקיעה ..... 4:31 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:44	**28** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים עה **ירושלמי:** נדרים לד **תוספתא:** פרה ב **נ"ך:** משלי י **משניות:** דמאי ג **זהר:** חלק ג עמ' קצג-קצד
				הדלקת נרות (40 דק): 3:51 (20 דק): 4:11
ט	שב"ק	שבת קודש פרשת ויצא עלות השחר (72 דק) ... 5:09 נץ החמה ..... 6:21 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:06 סו"ז קר"ש - גר"א ... 8:53	סו"ז תפילה ..... 9:44 חצות היום ..... 11:26 שקיעה ..... 4:31 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:44	**29** **ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים עו **ירושלמי:** נדרים לה **תוספתא:** פרה ג **נ"ך:** משלי יא **משניות:** דמאי ד **זהר:** חלק ג עמ' קצה-קצו
				מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:44

שֹׁרֶשׁ הַבְּעָיוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הוּא מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ אֶת הַמּוּדָעוּת לְכֹחוֹתָיו, וְאִם הָיָה יוֹדֵעַ מֵהַכֹּחוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּקִרְבּוֹ - הָיָה פּוֹתֵר הֲמוֹן מֵהַבְּעָיוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ...

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)